

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:	
Helyben:	Vidékre küldve:
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.
Fél évre . . . 5 " — "	Fél évre . . . 8 " — "
Negyed évre . . . 2 " — "	Negyed évre . . . 4 " — "
Egy óra . . . 1 " — "	Egy óra . . . 1 " — 70 "
Egyes szám ára 4 fillér.	

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

Pártunk győzelme.

— Városi bizottsági tag választás. —
Debreczen, decz. 19.

A péterfia kerületi választó polgároknak ma alkalma nyílt, hogy érzelmeiknek nyíltan s határozottan kifejezést adjanak.

Egy városi bizottsági tag választása volt ma. A mi pártunk dr. Gulyás István főiskolai tanárt jelölte, a kinél munkásabb emhert aligha nyerhetne a törvényhatósági bizottság.

A péterfiai kerület mindég a miénk volt! Rendíthetetlen, hü függetlenségi férfiak laknak ott, akik mindig győzelemre vitték pártunk zászlóját.

Ezuttal is diadalmasan fog a mi jelöltünk onnan kikerülni.

Érzi, tudja is az ellenpárt, hogy itt hiába való lenne erőszak, fenyegetés — a függetlenségi zászló diadala ott biztos — épe ezért megjelöltetsem állított.

A pártgyűlés ugyan akart jelöltet állítani — de elállott ettől.

Hasztalan is állítana ott — csufos kudarc, vereség lenne a vége.

A választás ma d. e. volt a városháza nagytanácstermében. Választási elnök: Papp Ferencz, alelnökök Pongó Lajos és Békéssy László, bizalmi férfiak: Csobán József és Török Péter.

Kilencz óra óta folyton adják le szavazataikat a választók.

A mi pártunk hívei tömegesen mennek. Déli fél 12 óráig 148 választó szavazott le.

Délután 2 órakor 217 választó szavazott le.

A szavazatok legnagyobb részét pártunk jelöltjére Gulyás Istvánra adják.

Az ellenpárt — mint említettük — nem állított jelöltet, de néhányan Tóth Kálmánra szavaznak.

Elnök a zárórát d. u. 4 órára tüzte ki.

Pártunk diadala biztos.

A választás eredménye biztos. **Gulyás István dr. választják meg,** amint hogy nem is lehet máskép. Az a kerület a miénk volt s az is marad.

Miénk a győzelem! Éljen a függetlenség! Éljen dr. Gulyás István!

TÁVIRATOK.

A kormány bukása.

Kevéssel lapunk zárta előtt fővárosi munkatársunk szenzációs hírt táviratoz lapunknak.

A távirat röviden csak azt jelzi, hogy politikai körökben ma délelőtt kormányválságról beszéltek. A beszédek szerint a magyar kormány megbukott s az egész minisztérium már ma beadta volna lemondását A kormány bukásának okát nem jelzi tudósítónk.

Tisza Kálmán elégedetlen.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, decz. 19.

Egyik előző számunkban fővárosi politikai munkatársunk távirata alapján megemlékeztünk arról, hogy Tisza Kálmán 70-ik születésnapjára tervezett ovációkat lefújták s azok egyszerű házi ünneppé degradálódtak.

Hogy ezen közleményünk mennyire felelt meg a valóságnak — fényesen beigazolja az alábbi ma érkezett távirat, mely azt adja hírül, hogy a bécsi „Information” cz. lap szerint Tisza Kálmán nagyon elégedetlen a születésnapja alkalmából rendezett ovációkkal. E forrás szerint **Tisza Kálmán visszavonul aktív politikától, nem vállal többé mandátomot,** csupán mint főrend fog csak szerepelni.

Meggyilkolt család.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, decz. 19.

Witchokból (Oroszország) táviratozzák, hogy ott tegnap éjjel Abramovicz Gábor gazdag zsidó bérlet, feleségét, öt gyermekét és 3 cselédjét **kegyetlenül legyilkolták.** A rablók az összes értéktárgyak és pénz elrablása után a házat felgyújtották.

Az angolok kudarcza.

Budapest, decz. 19. Londonból távirják, hogy a délafrikai háboru legutóbbi fejleményei, nevezetesen hogy a burok az angolokat oly csufosan megverték, lehangoltságot keltett Londonban. A harcztérről hazatérő Ro-

berts lordot nagy ünnepekkel készültek fogadni, de most minden elmarad. Hálaadóistentiszteletet is akartak rendezni a Pál-templomban Roberts lord visszaérkezése alkalmából, de a vereségek miatt lerendelték.

Tőzsde.

Budapest, 1900. decz. 19.

Holländer Adolf és Fia debreczeni termény kereskedő cég távirati tudósítása a mai budapesti árákról:

Déli zárlat:

Buza	1901. Áprilisra	7.47	—
"	1901. Októberre	7.62	—
Rozs	1901. Áprilisra	7.21	—
Tengeri	1901. Májusra	4.86	—
Zab	1901. Áprilisra	5.63	—
Amerika	³ / ₈ olesóbb.		

Keszáru üzlet tartott

LEGUJABB.

Rablók által megtámadott adótiszt.

— Rablótámadás a Meszena utcán. —

Debreczen, decz. 19.

A rendőrség számos gyanúsított embert tart fogva, s egyre-másra hallgatja ki a bekísért gyanús alakokat, az éjjeli támadások tetteseit azonban még sem sikerült kézre keríteni.

Napról napra történik újabb rablótámadás, de a rendőrség a legnagyobb titokban tartja az eseteket.

Az elmúlt éjjel a Meszena-utcán támadtak meg a vakmerő utonállók egy hivatalnokot. Bartha Géza adótiszt egyik ismerősénél volt látogatón. Tíz óra körül járhatott az idő mikor hazafelé indult. A Meszena-utcán az egyik ház kapuja alól két utonálló ugrott elébe, száját betömtek földre teperték s zsebeit kikutatva 15 forintját elrabolták.

A megtámadott embersegély kiáltására rendőrök azaladtak elő, mire a két utonálló futni kezdett. A rendőrök azonban mindkettőt elfogták.

Ma délelőtt már átkísérték őket az ügyészség fogházába.

Néhány szó a debreczeni járásbiróságról.

Debreczen, decz. 19.

Egyáltalán nem tartozik a kellemes dolgok közé, midőn közintézményeink bajairól, fogyatékosságairól nyilvánosan kell panaszkodni, de elvégre is, ha ezek a bajok türethetlenné válnak, a nagyközönségnek kell követelni azok orvoslását.

Felszínre került Debreczen város közigazgatási bizottságában a mi járásbiróságunk szomorú állapota s megindult a mozgalom ezen az uton is a birói létszám szaporításának sürgetése iránt. Szerettem hinni, hogy a mit a járásbiróság vezetőjének felterjesztésére nem tett meg az igazságügyi kormány, most a midőn más oldalról is sürgetve lesz — megteszi s nem fog kitérni a bajok orvoslásától.

De nem is térhet ki a város közönségének eme jogos kívánalma elől, ha csak illusoriussá nem akarja tenni az igazságszolgáltatást s növelni nem akarja a polgárokban az állami intézmények iránt amugy is meglevő bizalmatlanságot.

Szomorú dolog, de a mostani állapotok ezt igazolják. Járásbiráink közül egyik a járásbiróság vezetésével és a hagyatéki ügyekkel, másik bűnügyekkel, harmadik végrehajtási ügyekkel foglalkozik akként, hogy ezek összes idejüket absorbeálják. Ezeken kívül van még az összes sommás perek vitelére négy bíránk.

Eltekintve attól, hogy ez a szám éppen Debreczenben, mely egyike a legnagyobb forgalmu járásbiróságoknak — még abban az esetben is

elégtelennek mutatkoznék, ha az a 4 biró éjt-napot egygyé téve ember feletti munkát fejtene ki, — ami jogkereső közönségünk még azzal is megvan verve, hogy e közül a négy fungens biró közül kettő betegsége, vagy egyéb körülmények folytán állandóan akadályozva van hivatalos teendői végzésében.

Igy az összes sommás ügyek tulajdonkép két biró vállaira zudulnak, a minék nagyon természetes következménye megint az, hogy az a biró, ki a maga darabjaival is kelleltnél jobban megvan terhelve, igyekszik a másik biró ügyeitől megszabadulni s érdemleges tárgyalásba bocsátkozás nélkül két-három hónapra halasztgatja a tárgyalásokat.

Igen, mert az is megszokott dolog már, hogyha az ember akármiféle nyomoruságos követelést peresít be, két hónapon belül nem is remélhet tárgyalási határnapot, s akkor is mi történik? A bíróság annyira túl van terhelve a folytatódagos tárgyalásokkal, hogy az első tárgyalást rendszerint hivatalból kell elhalasztania — megint két hónapra. Szóval az a szegény fél 4—5 hónap mulva jut odáig, hogy a biró megkérdezzé tőle, hogy voltaképp mit is akar.

Nagyon természetesen ez egyáltalán nem felel meg a sommás eljárás különös előnyeivel emlegetni szokott gyorsaság és olcsóságnak.

De van egy nagyobb baj, a mi már az a l a p o s s á g rovására esik. Ilyen birói létszám mellett a biró változások, helyettesítések s közbejött egyéb akadályok folytán akárhányszor megtörténik az, hogy egy és ugyan-

azon sommás perben 2—3 biró tárgyal s a 4-ik hozott ítéletet.

Kérdem most már, mi volt annak a negyedik biró információjának az alapja — a közvetlenség s a felek szóbeli előadása-e, vagy pedig az előző tárgyalásokról elődei által felvett jegyzőkönyvek? Bizony, nehéz volna elhinni, hogy a közvetlenség s a felek szóbeli előadása.

Tehát ott vagyunk, hogyha nincs elég munkaerő, tönkre van téve a sommás eljárás minden előnye, megvan öve a közvetlenség és a szóbeliség s a bíróság nem e közvetlenség hatása alatt, hanem a tárgyalási jegyzőkönyvekből állapítja meg a tényállást s hozza meg ítéletét a mi a törvény szellemével homlokegyenest ellenkezik!

Bizony nagyon messze vagyunk azoktól a mesés ígéretekől, mikkel a sommás tjavaslat tárgyalásokor az igazságügyminiszter kecsegtette az országot, a mikor nemcsak a bírák megfelelő létszámát garantírozta, hanem többször kifejezést adott az igazságügyi kormány azon intenciójának, hogy ezenfelül lehetőleg minden tárgyaló biró mellé állandó jegyzőkönyvvezető is fog alkalmaztatni.

De ahoz úgy látszik, hozzá kell szoknunk, hogy az eféle ígéretek nem szabad komolyan venni.

Lehetetlennek tartom azonban, hogy a város közönsége részéről megindult mozgalom sem indítaná az igazságügyi minisztert arra, hogy itt haladéktalanul intézkedjék s e tekintetben csak méltánylás illeti ama mozgalom kezdeményezőit és vezetőit.

áb.

A furcsa emléktábla.

A „Debreczen” tárczája.

Írta: Sziklay János.

Mikor Tankó Leónak, a nyugalmazott ezredesnek hírül hozták, hogy Barátos Pepi, a gavallér ügyvéd, takarékpénztári igazgató és immár első tekintélyű városi bizottsági tag, a kisvárosiak szerint ugynevezett előcsahos, megint mekkora nyereséget szerzett a takarékpénztárnak, a mi mellett neki is rengeteget kellett nyernie, keserű mosolygással csak annyit felelt:

— Jó, jó, de állítok én még neki emléktáblát.

Ezt a mondást sehogy sem értették a jámborok. Tankó ezredes meg nem magyarázta meg senkinek.

Barátos Pepi, a kinek siettek hírül vinni az öreg ur mondását, mert hiszen friss pletykának magja lehet, a mit szeretnek gondosan nevelni és apolni a kisvárosiak, elnevette magát.

— Gondolom, hogyan érti . . .

— No, no, — kíváncsiskodtak a híradók, kapva az alkalmon, hogy megtudják ennek a titokzatos mondásnak magyarazatát.

— Hát ugy, — folytatta Barátos, a szép Pepi, a hogy szintén hívták a bizalmas

pajtások, hogy az öreg haragszik, a miért nem vettem el a leányát. Miért akadékoskodott. Lám, kaptam gazdagabbat is. Most azt hiszi haragjában, hogy a mivel mulatok, majd megüt a guta. Így érti ezt: nem másképpen. Mert ő azt hiszi, hogy elpusztíthatatlan vasgyuró s mivel sohasem volt beteg, megéri a száz esztendő, de engem csakhamar elvissz az ördög. Csak lassan öreg. Meglássuk, ki éli túl a másikat. Mulatok, mert jól esik a multság. És tehetem. De az ő kedvéért nem mondok ám adieut ennek a szép világnak.

Hogy most szép világ volt az élete, azt irigykedve emlegették az ismerősei. Egy budapesti bankár leányát vette el, a kit meghódított gavalléros föllépésével, nagyuri összeköttetésekkel.

A bankár meg a kisasszonya ugy okoskodtak, hogy ebből az erberből még rangos ur lesz, képviselő, államtitkár vagy miniszter is, mert jó beszélőkéje van és érti a módját a pénzesinálásnak; hiszen pár év előtt pár millióval emelte annak a zugtakarékpénztárnak a forgalmát, oda hordja be a pénzt kis ember nagy ember, még a megye és a káptalan is.

Rengeteg bizalom. Mi lenne a gazdagság forrása, ha nem ez? Ügyvédi irodájában nyolcz segéd dolgozik; már ezek sem bírják a munkát, Azután telkekkel, házakkal keres

kedik, még pedig itt fenn a fővárosban. Ut a milliókhoz.

És azután a bankár kisasszony nem volt sem szép, sem valami okos hajadon, noha az a hire volt, hogy igen kellemes egy teremtes. Valami jót csak kell rá fogni, — Szegény fiatal ember akadt volna akárhány, aki mellékesnek tekintette volna női bájait, ha megkapja azázezer forint hozományát, de ezeket kinezték a házból.

Barátos Pepinek nem kellett a hozomány sem, azaz hogy rábizta az apósára, adjon, amennyit jónak tart, hogy éppen a rangjához mértén léphessen fel az asszony a városukban, mint akinek magának is van, nem vette el az ura a pusztá kelengyéért. Külön fogatot fog ő is tartani; erre pedig nem követelhet az ura pénzéből. Ezt már a leány mondotta így.

Tehát fényes házasság volt mindenképpen.

És Barátos Pepi mindennap ott hajtattott el a menyecskével az ezredesék ablaka előtt, hogy nézzen ki Malvin és sirja vörösrőre a szemét, az öreg ezredes pedig sárguljon el dühében, hogy az általa kicsinylő Pepi micsoda karriert csinált.

Malvin elpityeredett, az igaz, mikor először látta a sárkány vérű lovakat, meg a fényes kocsit, de apjának egypár szava elég volt arra, hogy lecsillapodjék az a kis

Budapest, decz. 19.

Vatikáni nagykövetünk.

Köztudomású volt, hogy vatikáni nagykövetül gróf Khevenhüller volt kiszemelve. Mint most az Information értesül. Khevenhüller kinevezését végképp el kellett ejteni, még pedig elháríthatatlan etikett-nehezégek miatt. A gróf ugyanis lovagja a Johannita-rednek, a melynek nagymestere Rómában székel. A nagykövet az etikett-szabályok értelmében a nagymester előtt áll, míg mint a rend lovagja föltétlen engedelmességgel tartozik nagymesterének, a ki persze, mint ilyen, rangban is előtte áll. Ez a körülmény az etikett-kérdések elintézésénél annyi zaeart okozna, hogy legajánlatosabbnak látszott Khevenhüller grótot egy másik nagyköveti állás megüresedéséig rendelkezési állományban tartani.

A nagymártoni választás.

Posta Endre apátplébános a néppárt jelöltje tegnap este visszalépett; helyette Talos István dr. soproni ügyvédet léptette fel a néppárt. A ki közutját ma kezdte meg a kerületben. Nagymartonban a választás napján egy század gyalogság és 26 csendőr lesz. Dege n Gusztáv a szabadelpárt jelöltje már az egész kerületet bejárta.

K Ü L F Ö L D.**Az olasz kamara ülése.**

Róma, decz. 18. A kamara mai ülésén a külügyi költségvetés tárgyalása során Visconti-Venosta külügyminiszter Guicciardini képviselő kérdésére azt válaszolta, hogy Ausztria-Magyarország és Olaszország kormányainak Albánia tekintetében már alkalmas volt elismerni, hogy kölcsönös érdekeik biztosítva vannak a statusquo respektálásával. A tripoliszi kérdésre vonatkozólag azt mondja a miniszter, hogy Olaszországnak érdekében áll Tripolisz jelenlegi területi vi-

húsága is, mely sértve érezte magát Barátosnak kérékedésétől.

Szive bizony nem fajt egy szálynit sem Soha sem szerette a ficsuroskodó fiatallembert, aki egyébként nem is volt olyan fiatal mert már harmincznegyedik évét taposta, míg ő nem mult több huszonnégy évesnél. S mikor meglátta őket az utczán karonfogva s bátorságot erőltetett magára, hogy jól a szemé közzé nézzen az ifju asszonynak csodálatos meglepedést érzett a lelkében és mosolyogva mormogá magában: hát ezzel akart megbosszulni? — Még csak nem is csinos!

Két esztendő telt el így. Az ezredes leánya megmaradt szépen a maguk kasztjában, a mint az gyakran megtörténik a társadalmi életben; vagyis hozzáment egy nyalka huszárfőhadnagyhoz, aki nem adóságainak rendezése végett házasodott. mert az ő vagyona kétszer meghaladta az ezredes vagyonkáját, s a szép leányból igen igen boldog asszony lett. a ki még kocsit is tartott, ha csak egyszerű könnyü kocsit is, nem oly fényeset nem olyan fekete ménekel, mint a bankárleány.

Barátosokról általában mindenki azt beszélt, hogy jól élnek. Amennyiben mind egyik azt tette a mit akart. Az asszony nőegyleteskedett, créchezett, hangversenyeket rendezett és pazar fogadásokat, meg bálakat rendezett, egy-egy estély benne volt több mint ezer forintban; a férjem uram pedig

szonyainak föntartása, ez az érdek pedig a miniszter nézete szerint eléggé biztosítva van. (Helyeslés)

A kamara erre megszavazta a külügy-miniszterium költségvetését.

Két főmérnök; — a város papir-irodai szükséglete.

— Balogh Mihály volt és Aczél Géza jelenlegi főmérnök. —

Debreczen, decz. 19.

Tegnap számunkban szóvá tettük a városi tanács ama törvényellenes eljárását, melyet a város papirszükségleteinek árlejtésénél elkövetett. A papir s irodai szükségletek szállítását rábizta egy vállalatra, melynek ajánlata drágább, bemutatott mintái a jegrosszabbak voltak s a mely vállalatnak tulajdonosai városi főhivatalnokok.

Ugyancsak e közleményünkben rámutattunk Aczél Géza főmérnök és dr. Magoss György városi alügyész inkompatibilitására s hogy ezek az urak a helyett, hogy a város érdekeit mozdítanák elő, — annak érdekei ellen, a maguk előnyére működnek.

Előre sejtettük, hogy közleményünk melylyel reámutattunk azokra a szomorú állapotokra, melyek a városi tisztviselők közt uralkodnak elénk visszhangra talál minden irányban. Senki se helyesli a főmérnök eljárását, melyet a város érdekei ellen elkövet s helyesli azt a kifejtett álláspontunkat, hogy városi tisztviselők nem lehetnek tulajdonosai egy olyan vállalatnak, mely folyton konkurrencziát csinál a város vállalatának, tényleg ez inkompatibilitás.

Ha van törvény azt mindenkinek respektálni kell.

mulatott a maga innye szerint külön is, hol a kaszinóban, a kártya társaságokkal, hol pedig egy-egy nyaralóban, amelyet ő építtetett valami városzerte ismert szép asszony férjének, olyan férjeknek, akik jól értenek ahhoz, miként kell behunyni a szemüket. — Tudta-e a menyecske vagy sem: azt senki sem állithatta.

Egy nagyvilági nő nem tud ilyesmit még a kisvárosban sem. Másnak meg éppen semmi köze hozzá.

Egy szép napon azonban nem találták Barátos Pepit sem a saját kis palotájában, sem egyik nyaralójában, de még a városban, sőt a fővárosban sem. Eltűnt. Egy egészen ismeretlen szépséggel a karján, a kivel a fővárosban találkozott és egy nagy ürességgel mögötte, amelyet a takarékpénztárban és klienseinek zsebében hagyott.

A híres intézet összeomlott; romjai alá temetve sok-sok módos és szegény családot.

— Ugy-e megmondtam, hogy még állítok neki emlékkövet? — szólalt meg most keserü gunnyal az ezredes. Ugy-e, hogy én voltam az okosabb, a ki nem adtam neki a leányomat? Hja, az én orrom és szemem figyelmeztetett orr és szem. Engem nem csapott be a gvallériájával.

— Már megint az emlékkö. Mi a csodát akar vele?

— Majd elmondom a városi közgyűlésen.

Igy is kellene ennek lenni. De Debreczenben a városházaa nem tartják meg a törvényt s a törvények fő föfelügyelője — a főispán — szintén nem törődik ezzel, mert hiszen azok az urak a párt főfő moguljai s mi lesz akkor választásoknál, ha a törvény betartására kötelezi őket?

Pedig volt a városnak egy tisztviselője, ki ösmerte s respektálta is a törvényt.

Balogh Mihály a város volt főmérnöke ez. Ez az ur önzetlenül szolgálta a várost, zsebrerakta, ha város érdekében emeltek szót egyes ténykedése ellen, ami ugyan ritkábban fordult elő mint utódjánál, de a város érdekei ellen sohasem működött, mint a jelenlegi főmérnök.

Balogh Mihály főmérnök nem követett el inkompatibilitást, pedig épen ugy volt alkalma, mint ahogy Aczél Gézának.

Balogh Mihály téglagyárat létesített Debreczenben. Tudta hogy a városnak is van téglavetője. Mint városi hivatalnok nem tartotta összegegyeztethetőnek, hogy ő városa érdekei ellen dolgozzék s hogy annak konkurrencziát csináljon.

Mikor a téglagyár kész volt, férflas önrzettel odaált a közgyűlés elé s bejelentette mit tett s mivel akkor már inkompatibilisnek tartotta állását — leköszönt a főmérnöki állásról.

Igy cselekedett az a férfi, ki nem akart városa érdeke ellen cselekedni — ott hagyta dusan jövedelmező állását.

Különben mint halljuk — Aczél Géza főmérnök ur brosiirt küld szét a bizottsági tagokhoz, melyben azt akarja bebizonyítani, hogy az ő vállalatának papir s másféle mintái job b minőségűek, mint a hermaneczi s a többi ajánlattevőké.

Megengedjük, hogy a főmérnök ur ért s tud rossz s jövedelmet nemhozó bérházakat

Az ezredes tudniillik virilista is volt egyuttal.

És a legközelebbi közgyűlésen komolyan megmagyarázta, hogy mit akar.

— Előre is kijelentem, — mondá indítványát megelőzőleg, — hogy ha indítványomat elfogadják, a költséget én fogom viselni, mert ezt a csekélységet szivesen adom más szerencsétlenek tanuságáért. Nekem nem volt egy fityingem sem abban a híres takarékpénztárban. Indítványom pedig a következő. Mikor én az olasz háboru kitörése előtt Velenczében állomásoztam, mint kapitány, mert akkor Velence még Ausztriáé volt, gyakran megbámultam a dogepalota egyik kapuja alatt, mely a tengerpartra nyílik, négy márvány emléktáblát. Ezeket elretentő például falazták be. Négy nagy sikkasztónak tette van rajtuk bevésve arany betűkkel, a kik a köztársaság pénztárát megdézsmálták vagy a vámbevételeket elharácsolták. Hát én azt indítványozom, hogy állítsunk ennek az embernek emlékére is követ, még pedig a városháza falában; mert nem hiszem, hogy dicsőségesebb gazemberünk lesz még valaha. Intőpéldája legyen a mi böles társadalmunknak, hogy ezentul is ahhoz mérje az uraságot, hogy ki tud ezveszetekben költeni, de nem a magáéból. Ez az indítványom.

Nem mert senki sem nevetni az ezredes javaslatán.

De elfogadni sem merte senki.

építeni, de hogy szakértőkkel szemben ő akarja bebizonyítani, hogy az ő vállalatának mintái olyan, sőt jobb minőségűek, — ehez aligha ért. A rajzpapírok minőségét meglehet érte — de ez édes kevés.

Különb a holnapi közgyűlés beigazolja, hogy álláspontunk helyes volt s a tanács eljárása volt törvényellenes — no meg hogy a főmérnök ur és társai tényleg inkompatibilisek.

Színház.

Titánok. — Huszárszerelem.

Premier. — Pávay Ilonka vendégjátéka.

Debreczen, decz. 18.

Zsufolya volt tegnap este a színház. Milyen ellentét a tegnap és tegnapelőtt között. De ne hogy azt gondoljuk, hogy az igazgató érdeme lenne, hogy a színház meglett. Dehogy! más vonzerő volt.

Egy debreczeni ifjunak F a l k Richardnak a darabját mutatták be — meg Pávay Ilonka vendégszerepelt tegnap este is. Ez volt a vonzóerő, s ezért telt meg a színház.

F a l k Richard hírlapíró — aki jelenleg Pesten van, „Titánok” című egy felvonásos verses vígjátékát mutatták be.

A Titánok kedves dolog. Tárnya az életből van merítve. A darab három kezdő tehetség; három kis bohém (egy poéta, egy színinövendék s egy filzopter) együttlétének humorosan szomorú és szomorúan vidám dolgait mutatja be csengő versekben. — Ötletekkel van tarkítva az ifju „Titánok” változatosságban bővelkedő s váltakozó élete.

Falk Richard elmés tartalmas író ember s egy darabja még e szezonban kerül a Vigszínházban színre.

A Titánok Kolozsvárt került először színre s szép sikert aratott. Ép így volt ez nálunk is. Kedvezően fogadta a zsufolt ház a darabot, jól mulatott az ötleteken. — A darab szereplői Halmy Margit, Pataky, Sziklay, Odry pompásan játszottak.

A premier után Murai kitünő vígjátéka, a „Huszárszerelem” került színre P á v a y Ilonka vendégfelléptével. Ezuttal nem drámai szerepben mutatkozott be, hanem Annust, ezt víg, eleven kedélyű, temperamentumos leányt játszotta.

Ezuttal már határozottabb véleményt alkothatunk magunknak Pávay Ilonkáról. Hogy tehetség van benne, azt már vasárnap láttuk s konstatáltuk is. Hangja kellemes, behizelgő s tegnapi játéka után bizton állíthatjuk, hogy az ő szerepköre nem annyira drámai, mint inkább vígjátéki, társalgási szerepkör lesz. Erre alkalmas az ő egyénisége, organuma s eleven temperamentuma. Kisebb drámai szerepek eljátszását is nyugodtan elvállalhatja.

Tegnap is kedves volt, ügyesen játszott egész este. Rokonszenvesen fogadták — tapsolták s virágokkal halmozták el. Sikérével bátran meglehet elégedve — mert nem-

hogy növendéktől, de befejezett — u. n. kezdő színésznőtől sem reméltünk annyit, amennyit Pávay Ilonka nyújtott.

A többi szereplők közül különösen Tannay említendő, továbbá Szabó Irma, Sziklay, Pataky. Utóbbinak aranyórát nyújtottak fel az orchesterből.

Csatár szerepét nem tudta, folyton a sugólyukból várta a mentést.

O r s z á g h Bertalan játéka ép oly rossz s izléstelen volt — akáresak öltözködése.

Ilyenkor látjuk csak mennyire hiányos Komjáthy társulata, hogy egy egy felvonásos vígjátékhöz sincs megfelelő szereplője.

L. J.

Titok a városházán.

— Komjáthy beadványa. —

Debreczen, decz. 19.

A színügyi bizottság a mult hóban — végre megnutassa tud ő erélyes is lenni — határozatot hozott, hogy az igazgató köteles társulatánál a hiányzó szerepköröket még e szezonban betölteni s decz. 15-re erről jelentést tenni, Komjáthy szót fogadott — utazot (talán még most is utazik!) tagokért — de hogy a határozat ama részének, hogy a hiányzó szerepköröket betöltse — nem felelt meg, láthattuk, mert társulata — kivéve O r s z á g h szereplését, ki talán maga se tudja miféle szerepkört akar az igazgató vele betölteni, meg egy ballerina idejövetelet — a régi hiányos, gyenge társulat.

De ne legyünk igazságtalanok. Ösmerjük el, hogy a direktor respektálta a határozatot. Ugy van! Respektálta — s pontosan, december 15-ére jelentést tett, melyet írásban be is terjesztett a bizottság elnökének, a polgármesternek.

Ime! Ennyit elértünk mégis — a jelentés elkészült s be is adatott.

Mi van a jelentésben — nagy titok. Mi és a többi élelmes újságírók sehogysen tudtuk megkaparítani. Bajos dolog is az. Elrejtette azt a polgármester a 25 éves fiókjába s a mi oda bekerül — ninesen eltemetve — csak titok!

Na de majd megtudjuk! Sejteti sejtjük. A direktor — mert hiszen tapasztaljuk s láthatjuk — mentegetődzik bizonyára, hogy így nem kapott, úgy nem talált tagokat s a vége? — a jóbarátok, a színügyi bizottság tudomásul veszi, mert hiszen Komjáthy respektálta a határozatot — s jelentést tett. Valóban kár azért a finom iv papirosért. Szóval is meglehet volna azt a direktor ur!

Másképp van ez másutt. Minden direktor tud időközben is tagokat szerződtetni, csak Komjáthy nem — mert nem akar! Gondolja — „Én vagyok az Úr — ti pedig — közönség; színügyi bizottság — szolgálaim” jó nektek így is, ahogy van!

Talán igaza is lehet a direktornak!

Komjáthy elmegy.

Arról a nem is meglepő — de talán a közönségre nézve eléggé örövendetes hírről értesülünk, hogy Komjáthy jövő évben nem jön vissza

Debreczenbe. Az igazgató társulatával elmegy — cserélt állítólag L e s z k a y Andrással az aradi színház igazgatójával, ki jövő októberben jönne ide. A színügyi bizottság erről ugyan még nem tud — de nem lehetetlen.

A direktor — mint halljuk — már megunta Debreczent! (Talán a debreczeni közönség unta meg Komjáthyt!) s ezért akar szerződése letelte előtt Debreczenből távozni.

Nem tudjuk igaz-e ez a városban mindenfelé elterjedt hír, — de ha így is van, a debreczeni közönség ezuttal nem fogja visszatartani, mert működésével nem érdemelte ki a közönség bizalmát.

Ezuttal talán az üzlettárs színház-bizottsági tagok sem tartják vissza.

Czuczor Gergely 100-ik születésnapja.

Czuczor Gergely ma száz éve, hogy született, 1866-ban halt meg. Brázay Kálmán muzeumköruti háza viseli a táblát, mely elmondja, hogy ama háznak volt lakója a kedves pap, a jeles költő, a kitünő hazafi. A Kisfaludy-társaságban szerdán Vadnay Károly fog felolvasni róla, az orsz. izraelita tanítóképző intézet önképző köre pedig ebben a kegyeletos munkában megelőzött akadémiát és mindenkit, Grünstein Ödön felolvasást tartván a költőről. Közreműködtek még Braun Aladár, Benedek Antal és Győri Mór ezen a kedves ünnepen. — Czuczor emléket az idő egy kissé elmosta, de néhány verse népszerű ma is, az iskolában szavalják s a Falusi kis lány Pesten néha meg fordul a koncerttermekben is. Az irodalom-történetben azonban diszes helye van, mert a nagyoknak volt a negyvenes években méltó kor- és munkatársa.

NAPI HIREK.

A debreczeni járásbírósról.

Ma lapunk első cikkében foglalkozunk a debreczeni járásbírósról u. n. mizériáival. Örömmel konstatáljuk, hogy mindent elkövetnek ezeknek a mizériáknak megszüntetésére. Igazságügyi felügyeleti hatóság feje, a debreczeni kir. ítélőtábla érdemes elnöke, B e r n á t h Elemér saját illetékes hatáskörében követ el mindent, hogy a bajok orvosoltassanak s a hiányok micjőbb pótolassanak. Ugy értesülünk, hogy a tábla elnöke a birói létszám szaporítása iránt felsőbb helyen a leg-hatásosabb lépéseket tette meg s a miniszteriumhoz felküldött előterjesztésében reámutat a debreczeni járásbírósról bajaira s sürgősen kéri a birók létszámának szaporítását. Azt hisszük s bizunk is benne, hogy olyan kiváló tényezőnek, mint B e r n á t h Elemér táblai elnöknek közbelépése mielőbb meghozza a kívánt eredményt.

Birtok megosztás Debreczenben

című gazdaságtörténelmi és társadalmi tanulmánya Z o l t a i Lajosnak, megszerezhető 30 fillérért szerzőnél a városi közlevéltárban. Az érdekes tanulmányt a Magyar Gazdaszövetség adta ki.

Uj munkatársunk.

V a d á s z y Nándor az ötletes humoroszkiró, az Urambátyám rendes tárczairója ki az utóbbi időben mint a Debreczeni Ellenőr belmunkatársa huzamosabb ideig működött, mai napon szerkesztőségünk kötelékébe lépett.

Felavatási ünnepély.

Az érkörtvélyesi ev. ref. egyház e hó 30-án avatja fel a templomtornyot, a toronyórát, a harangot és az iskolát. A felavatási ünnepély után este táncmulatság.

A légszeszgyár házi kezelésben.

A város — a mint megirtuk — január elsejével átveszi a légszeszgyárat, mire nézeve már most szorgos előkészületek folynak. Tegnapelőtt érkezett meg Debreczenbe a pozsonyi légszeszgyár igazgatója Berthold Gusztáv, a kit a városi tanács kért fel, hogy a gyár átvételénél mint szakértő szerepeljen. Pozsonyban ugyanis már régebb idő óta kezelik házilag a légszeszgyárat. Berthold már megvizsgálta a gyár berendezését és a hálózatokat.

Birtokvásárlás.

Dr. Szentpály Béni kerületi orvos e héten megvette Kramer Jakab szombatsághy (Bihar m.) birtokát 140 ezer koronáért.

Elhunyt urinő.

Gollovitz Mihályné sz. Klüratsék Anna 60 éves korában elhunyt. Az elhunytat számos gyermeke, unokája s kiterjedt rokonság gyászolja.

Debreczen éjjel.

A sűrű köd tegnap éjjel még jobban megnehezítette a czirkáló rendőrök munkáját. A különféle gyanus alakok meg bátran bolyongtak a sűrű ködben, melyben alig lehetett két lépésnyire látni. Mindjárt az esti órákban egy gyanus kinézésű csavargót fogott el a rendőrség. D i ó s z e g i Mihálynak hívják, aki a közeledő rendőrök elől a Rákóczy-utca 10. számú házba akart beosonni. A Morgó-utczán egy uri embert állított meg valami csavargó, azonban a közeledő léptek zajára elmenekült. A Magos-utczán pedig egy ember sütőte el a tréfából a pisztolyát. Ettől maga Végh Gyula rendőrfőkapitány, aki most maga is rendszeresen körutat tesz éjjelenként, vette el a veszedelmes szerszámot.

Gazdasági kiállítás, gép és állatvásár Hajdu-Szoboszlón.

A Hajdumegyei gazdasági egyesület a héten tartotta meg évi rendes közgyűlését, mely alkalommal Fehér Gábor egyesületi tag indítványára elhatározta, hogy a jövő év őszén vásárral egybekötött mező, kert és pincze gazdasági kiállítást és állatvásárt rendez Hajdu-Szoboszlón. A kiállítás helyi rendezését a városi tanács teljesíti Kovács Gyula polgármesterrel élén. A kiállítás annál érdekesebb lesz, mert vásárral lesz egybekötve. A kiállításra már folynak az előkészületek.

Molnárok szilveszteri mulatsága.

Az „István“ gőzmalom társulat munkásainak önképző és segélyező köre 1900. évi december hó 31-én, hétfőn a „Margit“ fürdő vilámmal világított disztermében, saját pénztára és zászló alapja javára táncczal egybekötött silvester-estélyt rendez, melyre a meghívókat most küldte szét a rendező bizottság. Belépti-díj személyenként 1 korona 20 fillér. Felülfizetések kö-

szönettel fogadtatnak. A zenét Veres Tóni közkedveltségű zenekara szolgáltatja. Kezdeté 8 órakor.

A rendező bizottság tagjai a következők: Benedek Árpád, elnök. Szarukán Sándor, alelnök. Kántor István b. b. alelnök. Takács Sándor jegyző, Pinczés Mihály pénztárnok, Engi Sándor b. b. pénztárnok, Godzsák József, Balogh Lajos ellenőrök. Krupa Ágost körgazda, Murvai Gábor, Szabó Ferencz szállagazdák, Szabó József tánczrendező. Antal Sándor, Arany Bálint, Boldizsár Sándor, Boér József, Csöreg Péter, Debreczeni Sándor, Fábian Gábor, Faragó Géza, Faragó József, Fekete Bálint, Fehértői József, Gaáll Gyula, Hadházi Mihály, Koszteczky Bertalan, Kozma János, Kis István, Kun Sándor, Lebó István, Lovassi József, Müller Ferencz, Nánási András, Nagy Gábor, Nemes László, Némethy Mihály, Orbán József, Orosz István, Bereghy György, Pozsonyi Mihály, Reszler András, Sári Béla, Szentpéteri Sándor, Szepessy István, Tarr Eereenz, Tikász József, Tóth János, Tóth András.

Jókai uj regénye.

Jókai Mór hazánk koszorus költője uj regényt ír. Legujabb regényének czime „Egetvivő asszonyisziv.“

Tárgya egy előkelő magyar nemzeti családnak a tragédiája, mely gazdag a regényes fordulatokban, s tág tért nyit a kor és népjellem-rajzoláshoz. Alakjai mind a történelem által följegyzett tényezők a közéletben, kiknek küzdelme egy érdekes korszakot ismertet meg Magyarországon, a Rákóczy-szabadságharczából s azt követő időkben.

A hiteles adatokat a regényhez, amik egész archívumot képeznek, a történelmi buvárlatairól híres bessenyei S z é l l Farkas, debreczeni királyi ítélőtáblai tan. elnök, a szerző régi kebelbarátja, szolgáltatta Jókainak, ki azokat nagy előszeretettel tanulmányozza.

Olcóbb lesz a szén.

A szegény embernek, aki fagyoskodva nyögi a szénuzsorit, megváltásként jöhet a hír, hogy a szén olcóbb lesz. Talán el se hiszi, mert hisz a szegény ember mindig pesszimista. De most jogosult a remény, mert mint Berlinből sürgönyzik: a széniparban „kedvezőtlen“ fordulat állt be. A szénárak kezdenek visszafelé menni, mert az eddigi magas árak miatt a fogyasztás csökkent, a termelés pedig növekedett. A fogyasztás csökkent? Hány millió szegény ember didergését jelenti ez. Tulprodukczió van? Ez baj, mert akkor megint nem lesz ára a szénnek, így okozkodnak a bányák rablólovagjai és összegyűlnek, hogy magukon segítsenek. A porosz szénszindikátus hétfőn ülést tartott, melyen újabb árleszállításokról volt szó, de egyszersmind azt is elhatározták, hogy a produkcziót 14 százalékkal csökkentik.

A munkás dalegylet dalestélye.

A debreczeni Munkás Dalegylet e hó 26-án, karácsony másodnapján Keller Sándor karnagy vezetése mellett dalestélyt rendez a következő műsorral: 1. Nyitány, a zenekar által. 2. Nemzeti zászló, Hubertől énekli a dalegylet. 3. Tarka madár, Kerzertől, énekli a dalegylet. 4. Suhog a szél, Zimaitól, énekli a dalegylet. 5. Étlap, Zöllnertől, énekli a dalegylet. 6. Rákóczy-induló (zenekisérettel). Hubert-től, énekli a dalegylet.

Az estély iránt a közönség körében nagy érdeklődés mutatkozik.

Egy híres czirkusz Debreczenben.

Érdekes beadvány érkezett a napokban Debreczen főkapitányi hivatalához. A beadványban a Barnum és Bailey-féle amerikai czirkusz igazgatója kér engedélyt arra, hogy néhány napig Debreczenben játszhaszon. A Barnum féle czirkusz világhírű. Most köruton van s mindenföle ahol eddig megfordult általános feltűnést keltett. A beadványból kitűnik, hogy az óriási czirkusz ötvezezer négyszögöl területen épült ponyvasátorból állana s villanyvilágítással lenne ellátva. Személyzete közel félezer ember s felszerelésében 400 ló, 16 elefánt és számos idomított vadállat szerepel. A czirkusz áprilisban vagy májusban jönne le Debreczenbe. Jelenleg Bécsben működik nagyérdelődés mellett.

Uj ártézi víz.

Egy uj ártézi víz van most a városban forgalomban. Az uj berettyó-ufalui ártézi víz a maga nemében felülmulhatatlan. Kellemes ízű, üdítő ital s borral vegyítve kitűnő izü. Az uj ártézi vízforrás Mester-u. 3. sz. alatt nagy raktárt is rendezett be városunkban. A vegyileg megvizsgált vizet az orvosok is a legmelegebben ajánlják. Olcsóságánál fogva pedig nagyot segít a debreczeni vízmizériában. A naponta friss töltésű ártézi víz ma már minden kávéházban, vendéglőben található. Egészségi szempontból is nagyon ajánlható.

A fogadás áldozata.

Tegnap délben Vas Mihály közös hadseregbeli közkatona fogadott egyik társával, hogy a tisztí étkezdeből egy 250 literes hordó bort, mit mas alkalommal 3—4 ember vitt le, egyedül fog levinni a pinczébe. A fogadást tett követte s Vas Mihály vállaira vevén a hordó bort azzal sietett a pincze helyiségre felé. Szerencsésen le is ért a pincze lejárataig, de midőn az első lépcsőre lépett a 250 literes hordó bor reá esett s rögtön szörnyet halt.

Mit vegyünk férfiaknak karácsonyra?

Határozottan a legalkalmasabb karácsonyi és ujévi ajándékok férfiak részére Schwartz Dániel tajtékpipa metsző üzletében a Bika szálloda épületében kaphatók u. m. csakis valódi tajtékpipák és szipkák, minden alakban és árban, valamint borból pénz, dohény és szivartárczák, sétatálcák ezüst fogantyúval már 4 frttól kezdve. Sakk és dominó játékok a legjutányosabb árban. Monogrammos és ezimeres pipák mielőbb megrendelhetők hogy a kellő időre elkészülhessenek.

Jókai apósa a kórházban.

— Látogatás Grósz Mórcaznál. —

— A „Debreczen“ tudósítójától. —

Budapest, decz. 18.

Megirtuk a minap, hogy Jókai apósa Grósz Mór szeszgyári munkás öngyilkossági kísérletet követett el. A szerencsétlen embert szállították a Rókus-kórházba, ahol tegnap meglátogatta őt egy budapesti heilap szerkesztője egy festőművész kíséretében. Amaz, hogy anyagot szerezzen egy cikkre lapjának, emez pedig hogy vázlatot készítsen a cikk illusztrálására.

sára. Így jelent meg tegnap az alábbi közlemény, képekkel illusztrálva.

A Rókus-kórház 32. számú kórtermében fekszik többemagáival Grósz Mór. Szép, megnyerő arcú aggastyán, tiszta, jóságos tekintetű szemekkel.

Amikor szerkesztőnk megnevezte magát, hálásan nézett rá s boldognak mondotta magát, hogy szomorú helyzetében felkereste őt. Elmondotta, hogy családjából senki sem látogatta meg őt, sőt még néhány sorra sem méltatták.

— Pedig mennyi enyhet adna legesekélyebb részvétük; pedig mennyire szerettem őket.

Őt gyermekem volt. Mindegyik szívemhez nőtt, de Bella, ő volt a legkedvesebb, ő volt szemem fénye, szívem legnagyobb gyönyörűsége.

És itt bárhogy is túrtöztette is magát, kicsordultak a könnyei s szavai görcsös zokogásba fulltak.

— Szegények voltunk, de nem boldogtalanok. Elhagytak mind, még ő is, Bella is megtagadott. Most itt vagyok az elkeseredés áldozatául, a föld legelhagyottabb embereként. Ha barátaim, szegény munkatársaim, nem éreznének részvétet irántam, nagy keservemen még egy szóval sem könnyíthetnék.

Meginduló, szivfacsaró látvány volt a boldogtalan öreg, a mint bekötözött kezeivel hánykolódott, s elcsukló hangon buját, fájdalmát panasztolta.

— Sebes kezeit nem foghatjuk meg, hát vá lát szorítjuk meg, Grósz bácsi — szóltak a látogatók. Vigasztalódjék! Van-e valamire szüksége?

— Köszönöm, nincs. Barátaim, az én derék munkatársaim könyörülete ellát azzal a kevéssel, ami nekem kell.

— Hát az Isten áldja meg Grósz bácsi!

— Az Isten áldja meg önöket is, hogy fölkerestek.

Könnyes szemekkel, fájdalmas sóhajjal bucsuztunk a legelhagyottabb apától.

Ki hozzá a könyörtelen?
A költő? — A költő? — feleségének atyjához?

Nem. A költő nem lehet!

A költő, aki annyi jósággal borult az egész nemzet vérére; a költő, aki milliókra tördelt vigaszt árasztani, az irgalom falatját nem tagadhatta meg felesége atyjától, ha mindjárt szegény, r o n g y o s z s i d ó i s a z.

A leánya? Az asszony? — —

Az a nesztelen fuvalat, siri lehetlet csapott az arcunkba, a mitől megrázkódnak a boldogok s összeroskadnak a szenvedők.

Összeborzongtunk. Ez a sorvasztó áram, ez lengi be most az ősz költő hajlékát s megrázza homlokán a ba-

bért: „Legyetek könyörületsek, mint a ti mennyei atyátok!”

Utólag értesülünk. — ugymond a közlemény, — hogy a kórház gondnoksága tegnap a betegápolási költségek behajtása végett elküldött Jókaiékhoz.

A hivatalos küldöttnek Jókai Mór kijelentette, hogy az ő felesége szegény asszony; tehát atyjáért nem fizethet. Ápolják a beteget szegénységi bizonyítvány alapján...

A debreczeni postahivatal forgalma.

Felhívás a postaküldemények helyes csomagolására és czimzésére.

Debreczen, decz. 19.

A közelgő karácsonyi forgalomra való tekintettel van szerencsém felkérni a t. közönséget a posta küldemények helyes csomagolására és czimzésére s egyszersmind az ezekre vonatkozó főbb szabályokat röviden ismertetni.

Csomagolás nélkül csak lezárt utazó táskák, bőröndök, jól abroncsolt hordók, erősen beszegzett ládák, tovább már nem vérző egy-egy darab vad (tehát nem több darab összekötve) a szárnyas vadak kivételével, egy darabból álló életlen szerszámok, fegyverek, rudak stb. adhatók fel, ha érték nines nyilvánítva, vagy a nyilvánított 400 koronánál nem magasabb.

Szárnyas vad, kosárba téve, vagy fenyőgalyakba burkolva adható fel. Ékszer, drágaságok tokba helyezendők, azonfelül vászonnal körülburkolt erős fadóbozba teendők.

Gyümölcsöt kosárban, vagy faládában, vajjal, zsiradékot vízhatlanul csomagolva, vagy faládába, vagy bádogszelenczébe téve lehet feladni.

Ha a csomag folyékony, vagy törékeny tárgyakat tartalmaz, a tartányt figyelmeztető ábrával kell ellátni.

A közönség érdekében áll, hogy készpénzt és drágaságot más tárgyakal egybe ne csomagoljon, mert a pénz, vagy drágaság hiánya esetén, ha a vétkes ki nem nyomozható, kárpótlás nem adatik.

A burkolat összefoglalása végett a küldeményre, különösen a varrásra, zsinigre annyi pecsétet kell alkalmazni, hogy a küldeményt a pecséték megsértése nélkül felbontani ne lehessen.

A czimzésben tüzetesen meg kell jelölni a czimzett nevét, lakhelyét és lakását. A czimmet magára a burkolatra kell írni, ha ez nem lehetséges úgy a czim fatáblára, bőrlapra, lemezpapírra irandó, s azt a csomaghoz kell erősíteni. Felette kívánatos, hogy egy a feladó nevét és lakását s általában a czimírat összes adatait feltüntető czedula legyen magában a csomagban is, hogy azon esetben, ha a burkolaton levő czimírat leesnék, vagy olvashatatlaná válnék, a küldemény bizottsági felbontása útján

ezen czedula alapján a csomagot kézbesíteni lehessen.

Budapestre és Bécsbe szóló élelmi szereket, illetve a fogyasztási adó alá eső tárgyakat tartalmazó csomagok czimíratain és a hozzá tartozó szállító leveleken a tartalmat minőség és mennyiség szerint részletezve kell feltüntetni.

Végül még arra kérem fel a t. közönséget, hogy mivel tapasztalataim szerint az ünnepi nagyobb forgalom lebonyolítását az a körülmény is szokta nehezíteni, hogy a küldemények legnagyobb része a déli és a késő délutáni órákban egyszerre lepi el a hivatalt, — sziveskedjék a küldeményeket a saját érdekében is inkább a reggeli órákban feladni, illetve feladatni.

Debreczen, 1900 decz. 18.

Csath Zsigmond,
p. t. felügyelő.

Méltóságos helyszerzők.

Debreczen, decz. 19.

Egy történelmi anekdota jut az eszembe. Mária Teréziának, a nagy császárnőnek mondta volt egy híres államférfi, hogy kivétel nélkül mindenki megvesztegethető. S mikor a császárnő összevont szemöldökkel haragosan kérdezte: „még én is?“, a sima állu udvari ember alázatos mosolylyal de határozottan felelte:

Igen, Felség! teszem, Sziléziával...

Nem mondja a krónika, hogy mit válaszolt a császárnő, de hát bizonyos, hogy azért a csinos földdarabért, a melyért annyi vér folyt, valószínűleg képes lett volna egy kis áldozatra.

Bizony, bizony meg lehet már ma vesztegetni mindenkit, csak az árá t kell tudni.

Az ujságokban pedig egyre szaporodik az ilyenfajta hirdetések száma:

„500 frtot adok annak, a ki engem valami jó jövedelmű álláshoz juttat.“

Egyre romlik „hajdan erős magyar“.

Annak a táb abirónak az unokája, aki szegélyt volna a hivataloskodásával járó dologért pénzt elfogadni, tartván azt nobile officiumnak, tartozó kötelességnek, — mondom, annak az unokája könnyedén rakja zsebre szegény emberek keserves fáradsággal összegyűjtött bankóit, a kiket befolyásával, a mit legtöbb esetben a hajdanvaló táblabíró nevének s nem saját érdemének köszönhet — beajánlt valami álláskába nagy kegyesen, — mint tisztes és esztendőn szerzett mellékjövödelmet.

Miniszterek, államférfiak és honatyák horribilis összegeket raknak zsebre évenként mint igazgatói különféle iparvállalatoknak és bankoknak.

Ki tudná, például, hogy egy-egy 3000 frtos képviselő miért kap egy-egy váltatból 10,000 frt évi tiszteletdíjat. Csak azért, hogy befolyásával az illető intézet érdekeit előmozdítsa, magyarul: ügynökösködjék. S ez összefér a képviselő, a törvényhozó méltóságával.

S mikor vesztegetésre, akarom mondani, nagy befolyásu igazgatósági tagok amugy is dagadt zsebeinek tömésére a nagyobb vállalatok százezreket fordítanak évenként, mikor szédelgő bankárok, hyéna uzsorások gummikerekü fiakeren járnak, — akkor magában a fővárosban 6000 ember keres hiába munkát s küzd a legnagyobb nyomorral.

S ha így haladunk, akkor nemsokára olvashatjuk a következő apróhirdetést:

„A m. kir. belügyminiszteri állás 50,000 frttal elfoglalható. — Ajánlatok a miniszterelnökhöz intézendők — Szilágyi Dezsőhöz hasonló Karakterek a pályázatból kizárva. Ügynökök díjaztatnak.“

A rab esküvője.

Debreczen, dec. 19.

Szomoru esküvő volt nemrég az oroszországi Vitebsk községben. A vőlegény, ki egy pápa leányának esküdt örök hűséget, az óras mesterséget tanulta és mint ilyen több esztendőn át becsülettel szerezte meg kenyerét.

Évekkel ezelőtt azonban bűnös eszmék fogamzottak meg agyában s a pénzhamisítás könnyebb és sokkal jövedelmezőbb mesterségére adta magát.

De nem sokáig élvezhette munkálkodásának gyümölcsét, mert pénzhamisítás büntette miatt a szibériai bányákban elöltendő tíz évi kényszermunkára ítélték.

Mennyasszonya, a pápa leánya nem szünt meg iránta érdeklődni és apja ellenzése daczára minden áron felesége akart lenni a szerencsétlen embernek.

Az esketés meg is történt a számított kápolnájában. Szomoru násznép hallgatta a pap áldását, Lánczok csörögtek a vőlegényt kezén és a menyasszony gyászruhában járult az oltár elé.

Az egyházi czeremónia végeztével a vőlegényt visszakísérték ezellájába,

Felesége meg fogja vele osztani a száműzetés kenyerét.

CSARNOK.

Korcsmárosnak született Apollo.

Irtá: Körösi László.

Folytatás.

— Valamennyi olyan kellemes emlékek? — kérdezte az osztériás némi hűség-gal, azután kezet adott valamennyinek s volt benne annyi irgalom, hogy még is csókolja azokat az ideges kis fehér kezeket.

Apollo dalolva távozott s megjelent a romok öre, egy végtelenül szurtos ruhatisztogató képében, egyenesen a hölgyekhez tartva, a kik sohasem voltak a kalanddal megelégedve.

Ezt is ki kellett fizetni, a mi tivoliban nem könnyű mesterség.

— Végre megint a maguké voltak. Először is férjökre gondoltak, azután a a gyönyörű ember feleségére, a ki a termé-

szet kontrasztja szerint minden esetre nagyon rut lehet, majd a nevetlen korcsmárosra, a ki minden együgyűség és szemtelensége mellett is még mindig bámulatosnak találtak.

Magasztalták elefántesont fogait, izmos karjait, apró füleit, dallamos hangját, sőt ravaszágában még némi szellemességet is kerestek.

És habár mindannyian meggyőződtek róla, hogy ez az ember óriási számlát képes kiállítani egy tréfás csókért, mégse riadtak vissza a kaland folytatásától.

Jó negyedórai tanácskozás után még hangosabban csevegve távoztak az antik templom romjai közül, anélkül, hogy csak egy pillantást is szántak volna az Anio fölséges vízesésének vagy a Hadrian villája tájának, a hol négy férfi kereste ugyanazt a kalandot és ta.án nagyobb eredményel.

Maga a Sibylla-templom csak néhány lépésnyire van a piszkos kis várostól, de olyan gendosan válik el tőle, hogy a kirándulókat tökéletesen elszigeteli.

A mint megnyílt a rács, rögtön megjelentek a legünnepélyesebb ábrázatu angol nők a legridegebb angol urak társaságában, közéjük keveredtek az okoskodó német turisták is, a kik rögtön meghatározták, hogy mennyi eleven erővel omlik le a kis Anio a százméteres örvénybe.

Most már magam is alkalmasnak találtam a távozást, a mi az elrészolt bejárat előtt ólálkodó portásnak sem tűnt föl.

Benne voltam a legérdekesebb novella közös közepében, anélkül, hogy legesekélyebb befolyásom is lenne az események fejlesztésére.

Folyton növekedő érdeklődés fogott el s akármerre csatangoltam Tivoli panorámájában, mindenütt nyugtalanul siettettem az időt.

— Nagyon érdekes társaságot vártam.

— Négy szerelmes asszony ideálját vágytam látni odahaza, de a négy férfjjel is különös kedvem támadt megismerkedni. Legjobban érdekelt azonban a korcsmárosnak született Apollo felesége.

Micsoda asszony lehet az, a kit ez a tékozlott szépségű férfiú szeret s a kit nem akar még csak egy csók erejéig sem megcsalni.

Bebarangoltam az Anio völgy vadregényes grottáit, rémséges barlangjait, meglátogattam az örök szivárványhídra zuhanó vízomlatagot, mely ezüst köddé porlik szét a sötét-barna sziklákon. Utközben igen sok érdekes társasággal, nevető leányokkal, vidám asszonyokkal, bánatos képirónókkal találkoztam, de engem senki sem érdekelt más, mint a korcsmárosnak született Apollo felesége.

Annak a nőnek vagy olyan szépnek kell lennie, mint a férjének, vagy csodálatos rutságnak, hogy az eddigi események némi magyarázatot találjanak. Szentül hittem, hogy nem lehet közönséges nő, a ki sem szép, sem rut.

Végre délután hat óraker nyakamba vettem a rongyos kis várost, melyben sokkal több volt az ordító öszvér, mint a csendes nyárspolgár. Mindenki az utcán vasalt, mosakodott: porolt és veszekedett. Leirhatatlan arczok és illatok elől menekültem az osztériákban végre a harmadikban megtaláltam Apollót. Az osztéria két kamrás helyiség volt. A nagyobbik kamarában valami négy keskeny, hosszú asztal a falak mellett, a másik a konyha és a pince. Mind a két kamrát az utca világította, ablakot hiába kesesünk rajta. Apollo az osztéria függönyét vonta félre, hogy Tivoli összes

dongóinak és darázsainak szabad vásárt biztosítson. Az osztéria bizonytalan színű falain bizonytalan eredetű s szándéku rovarok tartottak országgyűlést. Az agyagos padlatonnelián elszánt macska és elkapott kutya vivott elkeseredett háborút, A bejáratl s egyuttal ablakkal szembe levő falon egy olajfestésű Madonna nézte az előtte pislogó melancholikus lámpát. Négy közönséges, de felülmulhatatlanul piszkos faasztal körül ingadozó lóczák unatkoznak. Magam voltam az első a rongyos osztériában. Apollo angolnak nézett, tehát franczál kérdezte, hogy milyen ital tetszik.

(Folyt. köv.)

Városi színház.

Holnap esütörtökön, december 20-án

Felfordult világ.

Operette 3 felvonásban, 6 képben.

Karácsonyra

és ujévre

nem létezik alkalmasabb ajándék,
mint egy

jól sikerült arczkép.

Németi J.

fényképész műterme DEBRECZEN
főpiac 42. Biedermann palota

Ki akar rendkívül olcsó

KARÁCSONYI és UJÉVI
bevásárlást tenni, az forduljon

Székely Jenő és Társa

czéghez, főtér, Hungaria kávéház mellett,
hol mindennemű cipők, kalapok, ingek, esernyők, tűrülközők, Blousok stb. még eddig
hallatlan olcsón kaphatók.

Gallérok

darabja 10 kr.

Nánási iparoskörnek

egy jó karban levő kégli billiárd asztala van jutányos ár mellett eladó. Bővebbet a jelzett helyen.

Cséplőgéprések, lendkerekek, tengelyek, nagy vasajtók és vas ablakrácsok, kovács vas kapható **Klein Jakab** ócska vasáru telepén, Piacz-utca 26., a Nagytrafik udvarán. Ugyanott a legmagasabb árban vesznek át ócska vasat és mindenféle fémet.

RÓZSA LAJOS

női felöltő áruházában

tulhalmozott raktár miatt
nagy árleszállítás.

Női kabátok, paletók, gallérok, leánykabátkák,
szőrmeárúk, blousok, gyermekköpenyek, di-
szített női kalapok
meglepő olcsó, szabott árak mellett
kapható.

Legzélszerűbb
karácsonyi ajándékok

00 ékszerek 00
ezüstművek

0 kitűnő órák 0

LÖFKOVITS ARTHURNÁL

Főpiacz kaphatók.

! HAZAI IPAR !

Wein Károly és Társai
szövőgyár, KESMÁRK
elismert hírneves
szepességi vászon

és
damaszt áru

minden nagyobb üzletben kaphatók.
Gyáraiból származó minden darab áru ezen védjeggyel van ellátva.

! HAZAI IPAR !

Leszállított árak !

Leltározás alkalmából december hó folyamán a raktáron levő

Női ruhaszöveteket

színes selymeket, mosó veze-
ket, atlasz és batiztokat,
haraszt kendőket,

valamint

színyegeket, függönyöket

tetemesen leszállított árakon árusít-
juk el.

Szabó Lajos Fiai

DEBRECZEN, Rózsater.

7 méter egy ruhának való női di-
vatszövet 1 frt 75 kr.

**Eladó
tanyabirtok.**

Harminez hold ondódi tanyaföld eladó
tanyai épülettel. Bankteher már van rá
felvéve.

Értekezhetni **Boross Lajosnál**
Miklós-u. 17.

Kitüntetve
12. kiállítá-
son.

Cs. és kir.
Siegfrid Gessler
Jägerndorf.

„Grand Prix“ a
párisi kiállítá-
son 1900.
ndv. szállító

Egyedüli gyártása a Gessler-
féle valódi

ALTVATER-
LIKÓRNEK

Óvakodni kell az utánzatoktól és vigyázni
az én védjeggyemre és czégem hangzására.

POLGÁR SÁNDOR

m. kir. szabad. nyert or-
vosi mű- és kötszerész

BUDAPEST,

Vil. Erzsébet-körút 50 sz.

Ajánlja dusan felszerelt
raktárát saját gyártmányu
orvos sebési és beteg-
ápolási tárgyakkban.

Saját találmányu m. kir.
szabadalmazott Polgár féle

SÉRVKÖTŐ

haskötő, göresér elleni
gummi harisnya, ortho-
paedia-készülékek, műlá-
bak és kezek stb.

Valódi francia különle-
gességek F. Berguerand
fils párisi gyárából.

Részletes képes ár-
jegyzék ingyen és bér-
mentve.

Utánzás ellen védve
16302 sz.

Schneider-
féle Páfrány-tokocskák, (Galandós-
elhajtó).

Millió embernek e szer visszaadta teljes egészségét!

Kik galandféregben és gyomorhajban szenvednek.

Védjegy.

Pánt ikagilisza fejestől,

a páfrány-tokocskák által fájdalom nélkül, jótállás mellett a legrövidebb idő alatt (6 perc alatt) teljesen elhajtatik. Ezen külön gyógyszer fájdalom nélküli gyors és biztos eredményért jótállás nyújtatik. Nem árt, ha pántikagilisza féreg nincs is jelen. Az életkor megjelölendő. **Törvényesen védve.** Egy eredeti doboz pontos használati utasítással a bel- és külföld részére 4 frt postai utánvétellel vagy 3.50 előre való beküldésével. **A pántikagilisza tünetei a következők:** Az arcz halványasárga, bágyadt tekintet, kék szemkarikák, lesoványodás, elnyálkásodás, bevont nyelv, emésztetlenség, étvágytalanság felváltva mohó étvágygyal, gyakori rosszullet vagy éppen ájulások s szédülés főleg éhgyomornál, egy gombolyag felszállása egész a nyakig, nyálösszegyülemlés, a test megtagadása, gyomorsav, gyomorhív, gyakori felbűfögés, télgöres, hengergetés, hullámszerű mozgások, szuró, szívó fájdalmak és szúrások a belekben, szivdobogás, a vérkeringés rendtelenségei, különösen nőknél, gyakori véletlenül bealó főfájás, a buskomorságra való hajlam, életuntagság és a halál óhajtása.

Egyedül valódi kapható: **SCHNEIDER JÓZSEF**
gyógyszerésznél, **Resiozán, Fő-utca 49.**
(Délmagyarország.)

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.